



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 123/2019
30.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Немања Р. Лукић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3170/18 од 28.09.2018. године, у седници одржаној 30.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3170/18 од 28.09.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2905/15 од 18.06.2018. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосновани захтеви тужиље АА којим је тражила да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова почев од 08.02.2010. године и да јој по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа, захтев за исплату неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године, закључно са августом 2016. године, са припадајућом законском затезном каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

ОАБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој на име трошкова ревизијског поступка плати 18.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2905/15 од 18.06.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиље и утврђено да је тужиља у радном односу на неодређено време код тужене почев од 08.02.2010. године и да јој по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа. Ставом другим изреке, усвојене је захтев тужиље и обавезана тужена да тужиљи плати на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године закључно са августом 2016. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног потраживања до исплате као и да за тужиљу уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на напред наведене износе неисплаћене зараде и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање РС. Ставом трећим

изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка плати 283.958,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3170/18 од 28.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су, као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је код тужене започела са радом 2009. године, у вези чега је потписала решење, које је код тужене заведено под бројем ..., које решење, због безбедоносних разлога није уручено тужиљи, већ је остало у РС ..., са седиштем у Тужиља је радила на послу референта на регистрацији возила, издавање возачких дозвола. Тужена је тужиљи до 31.05.2013. године исплаћивала зараду, а до 31.12.2013. године јој је оверила здравствену књижицу. На основу налаза и мишљења судског вештака финансијске струке утврђена је висина месечних зарада које би тужиља остварила у траженом периоду. Тужиља је тужбу поднела 12.11.2015. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили захтев тужиље, и утврдили да је тужиља код тужене у радном односу на неодређено време почев од 08.02.2010. године и да јој по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа, јер су сматрали да је тужиља код тужене засновала радни однос на неодређено време, а да тужена није доказала да је донела одлуку којом је тужиљи основано престао радни однос. С тим у вези, обавезали су тужену да тужиљи плати изостале зараде, са каматом, чија је висина утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака, као и да уплати одговарајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, применом члана 154, 272. став 1. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима, члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 94/09, 75/14) који се примењује у складу са чланом 169. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр.101/05...64/15) и члана 250. важећег Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16).

Основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 195. ставом 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 32/13) прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је

запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом, док је ставом 2. Прописано да рок за покретање спора јесте 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Према напред цитираној одредби Закона о раду поступак се у радном спору покреће тужбом, међутим, у овом спору подношење тужбе везано је за рок од 90 дана. Рок за подношење тужбе у радном спору је преклузивни рок материјалног права и његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту, а о благовремености ове тужбе суд је дужан да води рачуна по службеној дужности. Његово рачунање зависи од тога да ли је право које се штити повређено одлуком или фактичком радњом. Ако је право повређено фактичком радњом, рок се рачуна од дана сазнања за повреду. То је дан када је запослени сазнао да му је неко право ускраћено, ограничено, сужено или на други начин нарушено. У овом случају, рок почиње тећи првог наредног дана од сазнања, а истиче протеклом законом прописаног рока. Дан сазнања за повреду права везује се за пуну извесност о постојању повреде.

Код утврђеног да је тужена исплаћивала зараде тужиљи сваког 05. и 25. у месецу, да је тужена последњу уплату на име зараде извршила 25.06.2013. године, након чега је обуставила исплате, то следи да је тужила већ 05.07.2013. године имала сазнања за повреду права, када јој је први пут изостала уплата зараде, што значи да је од тог дана почео да тече рок прописан чланом 195. став 2. Закона о раду. С обзиром на то да је тужила тужбу поднела 12.11.2015. године тражећи да се утврди да је код тужене у радном односу на неодређено време, по протеклу преклузивног рока од 90 дана од сазнања за повреду права (дана 05.07.2013. године), то је тужба неблаговремена, са којих разлога је Врховни касациони суд преиначио нижестепене одлуке и одбио захтев тужиле за утврђење да је код тужене у радном односу на неодређено време.

С обзиром на то да од одлуке о захтеву за утврђење постојања радног односа зависи одлука о захтеву за исплату наканде штете у висини припадајућих плата и доприноса за социјално осигурање, то је Врховни касациони суд преиначио нижестепене одлуке и у овом делу, тако што је одбио као неосноване и ове захтеве тужиле.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1, 154. став 2, 162. и 163. став 2. ЗПП, тако што је обавезана тужила да туженој на име трошкова састава ревизије исплати 18.000,00 динара, према Адвокатској тарифи.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић